

Podnebne značilnosti zime 2020/21

Po predhodnih, delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila zima 2020/21 nadpovprečno topla in namočena ter podpovprečno osončena. Odklon temperature zraka od povprečja obdobja 1981/82–2010/11 je na državni ravni znašal 2,0 °C, kar uvršča zimo med sedem najtoplejših od leta 1961. Do sedaj je bila najtoplejša zima 2006/07, z odklonom 3,6 °C, od zime 2020/21 pa so bile toplejše še zime 2013/14, 2019/20, 2000/01, 1997/98 in 2015/16. Lanska zima je bila tretja najtoplejša od leta 1961, na državni ravni pa za dobro stopinjo toplejša od letošnje. Odklon je bil največji predvsem v jugovzhodnem delu Slovenije in se je manjšal proti severozahodu. Nadpovprečno topli so bili vsi meseci zime, le januar je bil na severozahodu hladnejši od dolgoletnega povprečja. Največji odklon na ravni države je bil februarja (3,4 °C), decembra 2020 je znašal temperaturni odklon 1,8 °C, najmanjši pa je bil januarja (0,8 °C).

Padavin je bilo na ravni države okrog polovico več kot znaša povprečja obdobja 1981/82–2010/11. Kazalnik višine padavin znaša 157 %, kar uvršča zimo 2020/21 med osem najbolj namočenih od leta 1961. V prejšnje desetletju sta bili še bolj namočeni dve zimi (2013/14, 196 %, in 2017/18, 174 %). Odstopanje višine padavin od povprečja pa je bilo po državi precej neenakomerno porazdeljeno. Izrazito nadpovprečno veliko je bilo padavin v zahodni polovici države, povprečno do nekoliko nad povprečjem pa v vzhodni polovici. Največje odstopanje smo izmerili v severozahodni Sloveniji in v Slovenskem primorju (padavinski kazalnik nad 180 %), veliko je bilo tudi drugje na zahodu (večinoma nad 150 %). Najmanjše je bilo odstopanje, a še vedno nad povprečjem, v vzhodni Sloveniji (spodnje Posavje okrog 105 do 115 %), nekoliko večje v Beli krajini in severovzhodni Sloveniji. Tako kot pri temperaturi, so bili nadpovprečno namočeni vsi meseci zime, najbolj januar (na državni ravni 180 %), takoj za njim december (175 %), februar pa je bil namočen blizu povprečja (108 %).

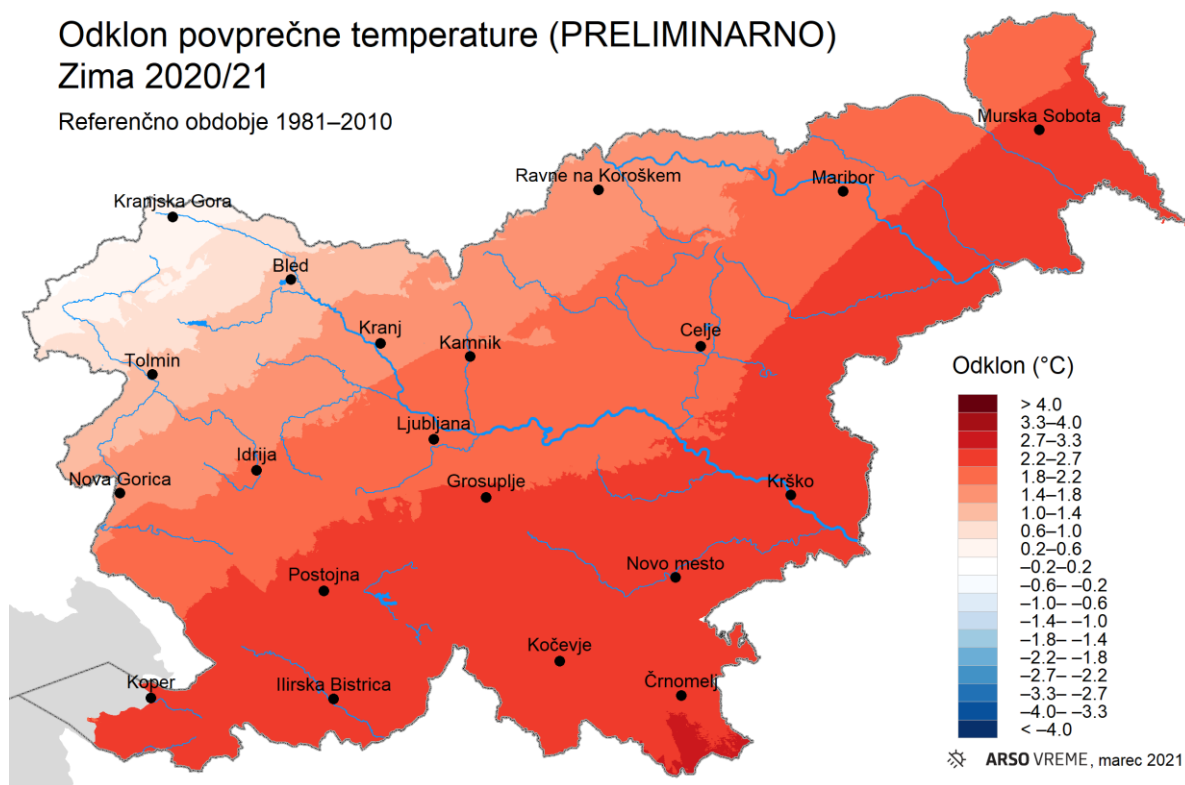
Zima 2020/21 je bila, nekako skladno s padavinami, podpovprečno osončena. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja je bil na državni ravni 85 % dolgoletnega povprečja, kar letošnjo zimo uvršča med dvajset najmanj osončenih od leta 1961. Najmanj je bila osončena zima 1968/69 (57 %), najbolj pa lanska zima (141 %). Osončenost je bila najnižja v zahodni Sloveniji in se je višala proti vzhodu in severovzhodu, kjer je bila povprečna in tudi nadpovprečna. Najbolj je k temu prispeval december 2020, ki je bil med tremi najmanj osončenimi decembri od leta 1961 (kazalnik na ravni države je znašal 39 %), podpovprečno osončen je bil še januar (75 %), medtem ko je bil februar osončen nadpovprečno (120 %).

Po letni statistiki temperature in padavin je bila zima 2020/21 najbolj podobna zimi 1994/95, ki pa je bila hladnejša (odklon 1,4 °C) in manj namočena (kazalnik padavin 138 %). Edina toplejša in hkrati še bolj namočena pa je bila zima 2013/2014, s temperaturnim odklonom 3,2 °C in padavinskim kazalnikom 196 %.

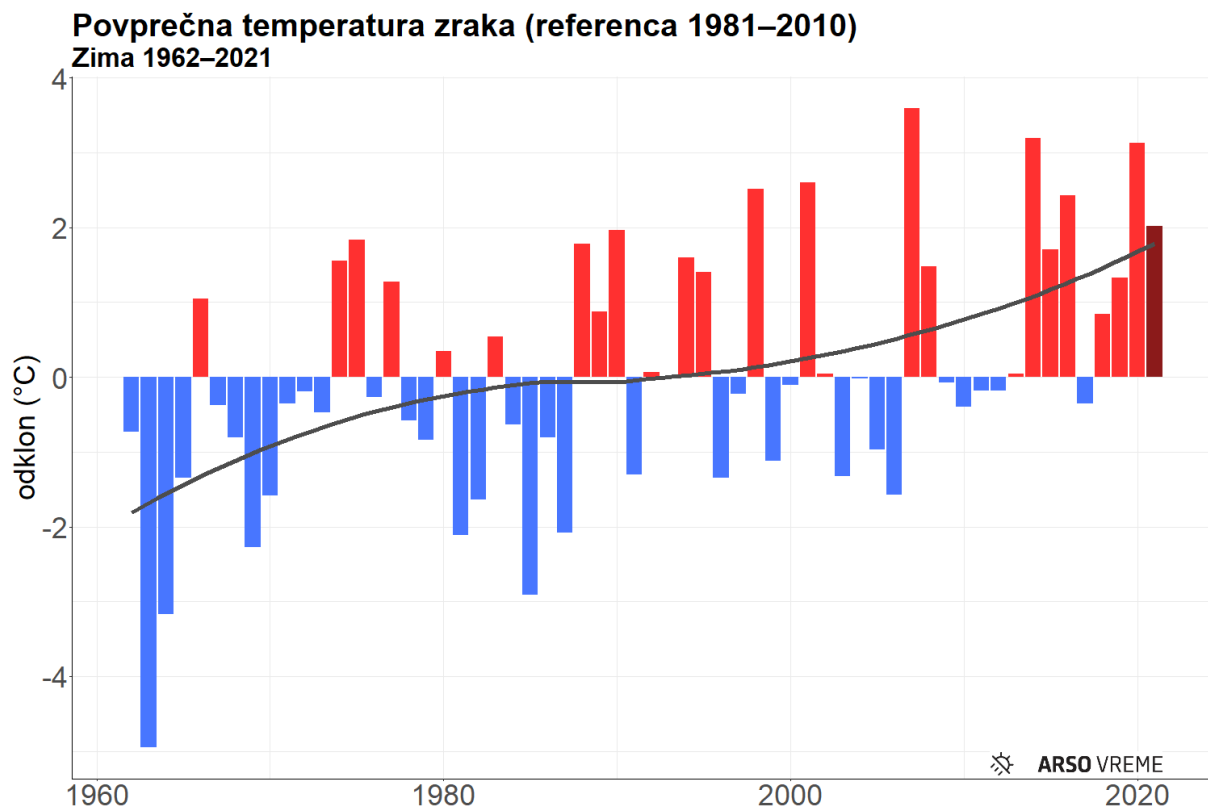
Dolgoletni niz meritev v Sloveniji kaže na ogrevanje ozračja pri tleh v zadnjih desetletjih. Na ravni Slovenije znaša linearni temperaturni trend za zimo od leta 1961 okrog 0,4 °C/desetletje. V zadnjem desetletju se je ta trend zvišal in se približal trendoma za pomlad in poletje. Zima 2020/19 je četrta po vrsti s pozitivnim temperaturnim odklonom (glede na obdobje 1981/82–2010/11). V tem tisočletju smo imeli 9 zim z negativnim temperaturnim odklonom in 12 s pozitivnim. Pozitivni odkloni so bili v povprečju večji kot negativni. Štiri najtoplejše zime od leta 1961 so bile v tem tisočletju. Nasprotno kot pri temperaturi linearni trend padavin na državni ravni ni statistično značilen, a razporeditev relativno mokrih in suhih zim s časom ni enakomerna.

Odklon povprečne temperature (PRELIMINARNO) Zima 2020/21

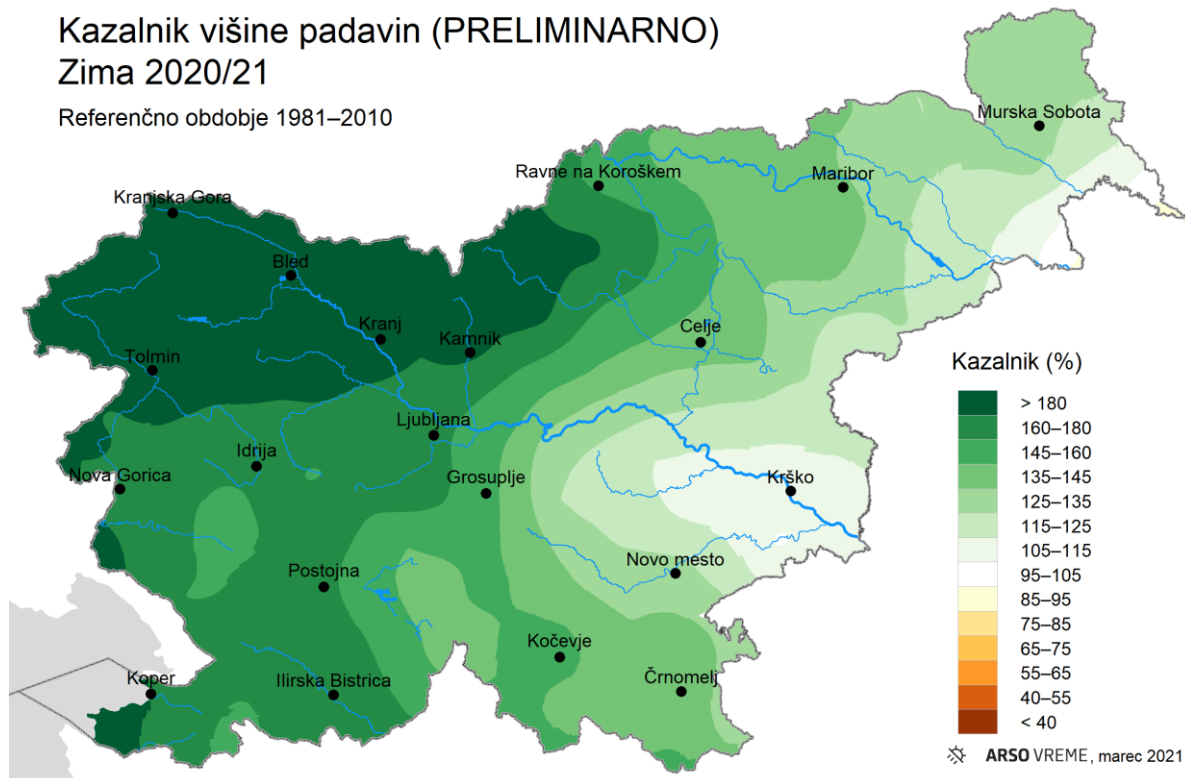
Referenčno obdobje 1981–2010

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka pozimi 2020/21 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981/82–2010/11

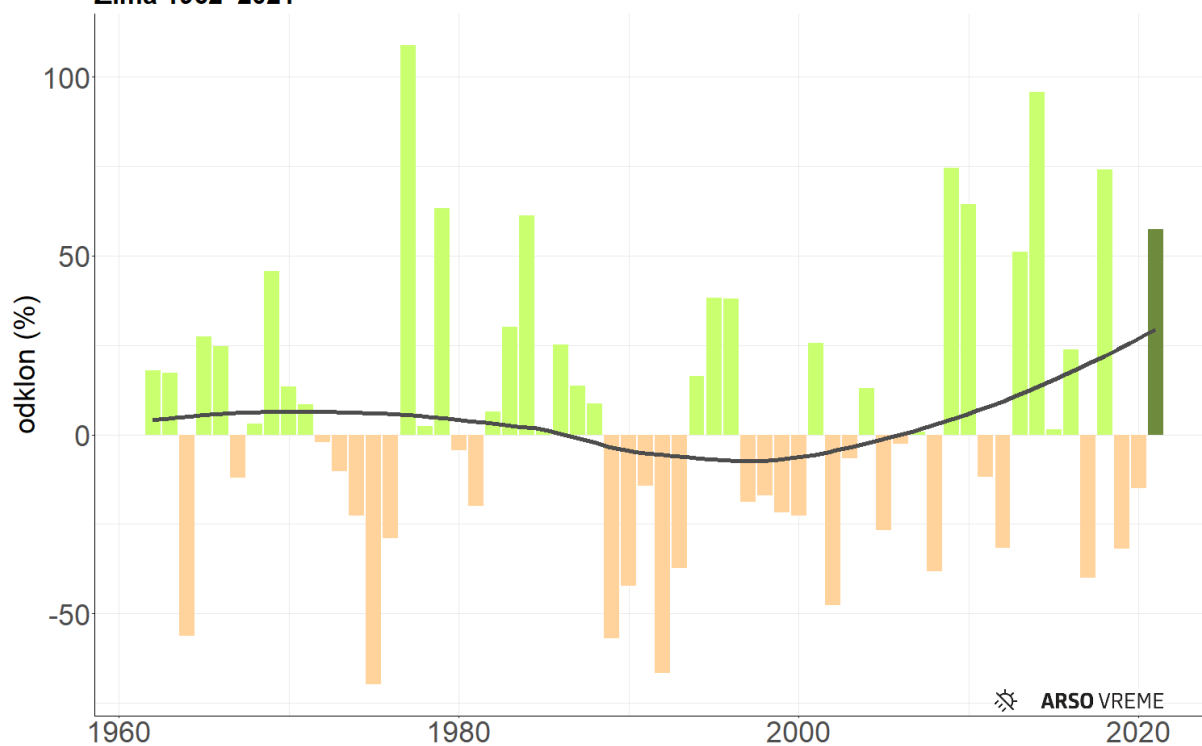

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka v zimah 1961/62–2020/21 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981/82–2010/21. Z rdečo so označene nadpovprečno tople zime, z modro hladnejše od povprečja. Letošnja zima je označeno s temnejšo barvo.

Slika 3. Kazalnik višine padavin pozimi 2020/21 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981/82–2010/11

Višina padavin (referenca 1981–2010) Zima 1962–2021

Slika 4. Relativni odklon višine padavin v zimah 1961/62–2020/21 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981/82–2010/11. Z zeleno so označene nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočene zime. Letošnja zima je označeno s temnejšo barvo.